

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет економіки та менеджменту

**Кафедра економіки та підприємництва імені професора І.М.
Брюховецького**

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Методи емпіричного і соціального дослідження
(вибірковий)**

Реалізується в межах освітньої програми **Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

за спеціальністю **076 «Підприємництво та торгівля»**

на **2 (магістерському)** рівні вищої освіти

Розробники: ( ) Пилипенко Н.М. доцент, к.е.н., доцент кафедри

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол №19 від 10 червня 2025 року	
	Завідувач кафедри	Олександр КОВБАСА

Погоджено:

Декан факультету Економіки і менеджменту

 (Світлана ЛУКАШ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 (Надія Бобак)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 16.06. 2025 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Методи емпіричного і соціального дослідження			
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/економіки та підприємництва			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність, складовою яких є ОК	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / 076 «Підприємництво та торгівля»			
5.	Рівень НРК	7			
6.	Семестр та тривалість вивчення	1 курс			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) заочна			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	102
		24	24	—	
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Пилипенко Надія Миколаївна, доцент кафедри економіки та підприємництва (ауд.№403а корпус економфака)			
10.1	Контактна інформація	050-595-37-40, nadijapilipenko70@gmail.com			
11.	Загальний опис освітнього компонента	В умовах стрімкого розвитку підприємницької діяльності та глобалізації торгівлі, інформаційне забезпечення процесів прийняття управлінських рішень набуває вирішального значення. Використання сучасних методів емпіричного та соціального дослідження дозволяє отримати цінні дані для аналізу ринкових умов, поведінки споживачів та оцінки ефективності бізнес-стратегій. Вивчення курсу «Методи емпіричного і соціального дослідження» є вибіркоким компонентом підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля», оскільки він надає здобувачам необхідні теоретичні знання та практичні навички з основних методів і процедур соціологічного та емпіричного дослідження. В рамках курсу студенти ознайомляться з принципами збору та аналізу даних, методами кількісних та якісних досліджень, а також з техніками опитування, спостереження, експерименту та аналізу документів. Особлива увага приділяється інтерпретації результатів досліджень та їх використанню для прийняття управлінських рішень у сфері підприємництва та торгівлі. Завершення вивчення навчальної дисципліни «Методи емпіричного і соціального дослідження» супроводжується підсумковим контролем у формі заліку. Це забезпечує перевірку здобутих знань і навичок, необхідних для ефективного проведення досліджень та аналізу отриманих даних, що є критично важливим для успішної кар'єри у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.			
12.	Мета освітнього компонента	Мета освітнього компонента полягає в систематизації та поглибленні знань студентів щодо емпіричних методів у соціологічних дослідженнях і розвитку їхніх вмінь самостійно обирати оптимальні методи збору та аналізу			

		даних. Цей курс передбачає також формування практичних навичок з розроблення програми та формування інструментарію дослідження.
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на дисциплінах з циклу бакалаврської підготовки (основи наукових досліджень, статистика)
14.	Політика академічної доброчесності	Здобувачі ВО мають дотримуватися «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ» https://bit.ly/3HwIhig
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4299
16.	Ключові слова	соціологічне дослідження, метод, експеримент, опитування, спостереження, анкетування, фокус-групи, кореляційний аналіз, регресійні моделі, емпіричні дані

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення дисципліни студент очікувано буде здатен...	Як оцінюється ДРН
ДРН1: розуміти сутність, види та цілі соціологічного дослідження, вміння підготувати його програму	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН2: розуміти специфіку використання методів емпіричного дослідження	Розрахункове завдання, виконання есе
ДРН3: вміти проєктувати вибіркове соціологічне дослідження	Індивідуальне дослідницьке завдання
ДРН4: вміти розробити анкету соціологічного дослідження	Індивідуальне дослідницьке завдання
ДРН5: аналізувати результати проведених соціологічних досліджень на основі описової статистики, кореляційно-регресійного аналізу з використанням комп'ютерної техніки та сучасних інформаційних технологій	Тести множинного вибору, Індивідуальне дослідницьке завдання
ДРН6: оцінювати та презентувати отримані результати соціологічних досліджень	Індивідуальне дослідницьке завдання

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Розподіл в межах загального бюджету часу, заочна		Самостійна робота	Рекомендована література О – основна, Д - додаткова
	Аудиторна робота			
	Лк	П.з		
Тема 1. Вступ до емпіричних і соціальних досліджень. Основні підходи та значення для економіки та підприємництва 1. Поняття емпіричних та соціальних досліджень. 2. Бізнес як об'єкт соціологічного дослідження 3. Етапи соціального дослідження. 4. Етичні питання соціального дослідження.	4	4	17	О (1-4) Д (9-11,13)
Тема 2. Програмування соціологічного дослідження. 1. Програма соціологічного дослідження як основний робочий документ. 2. Основні принципи та етапи розробки програми соціологічного дослідження	4	4	17	О (1-4) Д (9-12)
Тема 3. Методи соціального дослідження. 1. Загальна характеристика і класифікація методів. 2. Неопитувальні методи соціальних досліджень (експеримент, спостереження, контент-аналіз, case-study. Значення неопитувальних методів досліджень для економістів і підприємців. 3. Вибірка в дослідженні.	4	4	17	О (1-4) Д (9-12)
Тема 4. Опитувальні методи в соціальних дослідженнях. 1. Опитування як метод збору емпіричних даних. 2. Вимоги до розроблення анкети. 3. Тестові процедури в дослідженнях	4	4	17	О (1-4) Д (9-12)
Тема 5. Інтерв'ювання як метод опитування. 1. Інтерв'ювання як метод опитування. 2. Фокус-група як метод отримання даних під час якісного дослідження.	4	4	17	О (1-4) Д (9-12)
Тема 6. Аналіз, узагальнення та використання результатів соціологічного дослідження. 1. Узагальнення та обробка результатів дослідження. Візуалізація даних. 2. Основи статистичного аналізу даних дослідження. Статистичний аналіз і обробка даних із застосуванням SPSS. 3. Інтерпретація отриманих даних. Звіт дослідження.	4	4	17	О (1-4) Д (9-11,14)
ВСЬОГО	24	24	102	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під</u> <u>час аудиторних занять,</u> консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1: розуміти сутність, види та цілі соціологічного дослідження, вміння підготувати його програму	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН2: розуміти специфіку використання методів емпіричного дослідження	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН3: вміти проєктувати вибіркове соціологічне дослідження	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН4: вміти розробити анкету соціологічного дослідження	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання завдань
ДРН5: аналізувати результати проведених соціологічних досліджень на основі описової статистики, кореляційно-регресійного аналізу з використанням комп'ютерної техніки та сучасних інформаційних технологій	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань
ДРН6: оцінювати та презентувати отримані результати соціологічних досліджень	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання завдань

5. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Есе	30/30%	Протягом семестру
2.	ІНДЗ (індивідуальне завдання)	30/30%	Протягом семестру
3.	Тестування	40/40%	Протягом семестру

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно

Есе	<18 балів	18-21	22-27	28-30
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
ІНДЗ	<18 балів	18-21	22-27	28-30
	<i>Завдання не виконано</i>	<i>Методика виконання вірна, але наявні суттєві помилки</i>	<i>Завдання виконано, але існують несуттєві помилки</i>	<i>Завдання повністю виконано. Помилки відсутні</i>

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Kahoot / Quizizz / Moodle)	По закінченню кожного модуля
2	Заповнення відомостей самооцінювання	По закінченню відповідної теми
3	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІНДЗ	Під час виконання ІНДЗ

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	
60-68		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. Дух і Літера, 2015. URL: <https://bit.ly/2CkqAR7>
2. Дембіцький С. Розробка соціологічних тестів: методологія і практики її застосування. Монографія. Київ. Інститут соціології НАН України. 2019. 304 с. URL: <http://sau.in.ua/magazine/rozrobka-socziologichnyh-testiv-metodologiya-i-praktyky-yiyi-zastosuvannya/>
3. Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (5th ed.). Oxford University Press. https://www.academia.edu/45262372/Social_Research_Methods
4. Dillman, D.A., Smyth, J.D., & Christian, L.M. (2020). *Internet, Phone, Mail, and Mixed-Mode Surveys: The Tailored Design Method* (4th ed.). John Wiley & Sons. DOI: [10.2307/41061275](https://doi.org/10.2307/41061275)
5. Babbie, E. (2016). *The Practice of Social Research* (14th ed.). Cengage Learning. http://old-eclass.uop.gr/modules/document/file.php/SEP187/BI%CE%92%CE%9B%CE%99%CE%91%20%CE%9C%CE%95%CE%98%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%91%CE%A3/Babbie_The_Practice_of_Social_Research.pdf

6.1.2. Методичне забезпечення

6. Е-курс «Методи емпіричного і соціального дослідження» URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4299>

6.2. Додаткові джерела

7. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічних досліджень: Навчально-методичний посібник. Друге вид. доп. і перероб. Рівне: РДГУ: Інститут соціальних досліджень, 2006. с. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/376/1/metodolog.pdf>
8. Соціологія: організація емпіричного дослідження. Навч. посібн.уклад. Балановський Я. М. Умань: Візаві, 2019. 471 с. <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/10780/1/%D0%94%D1%80%D1%83%D0%BA%20%282%29.pdf>
9. Пилипенко В., Пилипенко Н., Хамініч С., Сокол П. Емпіричний аналіз соціально-економічних детермінант розвитку сільських і селищних територіальних громад. *Agricultural and Resource Economics*. 2022. Vol. 8. No. 2. Pp. 228–249. <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.02.12>.
10. Pylypenko N., Karpets O. Empirical analysis of social entrepreneurship development in communities based on behavioral theory. *International scientific journal "Internauka". Series: "Economic Sciences"*. 2021. №8. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-8-7511>
11. Medvid, V., Pylypenko, V., Pylypenko, N., Ustik, T., Volchenko, N., & Vashchenko, M. (2019). Factors of rural development in the context of decentralisation: empirical research. *Economic Annals-XXI*, 177(5-6), 126-140. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V177-11>

12. Pylypenko, N., Klietsova, N. & Stoianenko, I. An empirical analysis of competitiveness factors of the region's agrarian sector. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 5 (2019) No. 5 December, 128-135 doi: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-5-128-135>

6.3. Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office

6.4. Інформаційні ресурси:

1. Державний комітет статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України URL: <http://www.idss.org.ua/>.
3. Інститут економіко-правових досліджень НАН України URL: <http://www.iepd.dn.ua/>.
4. Інститут регіональних досліджень НАН України URL: <http://irr.org.ua/>.
5. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=about>
6. Інститут соціології НАН України URL: <http://www.i-soc.kiev.ua/>.
7. Міністерство економіки України URL: <http://me.kmu.gov.ua/.231>
8. Міністерство праці та соціальної політики URL: <http://www.mlsp.gov.ua/control/uk/index>.
9. Міністерство фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
10. Національна бібліотека України ім. Вернадського (Київ) URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
11. Соціологічна група «Рейтинг» (Rating Group Ukraine). URL: <http://ratinggroup.ua/about.html>
12. Східноукраїнський Фонд соціальних досліджень. URL: <http://fond.sociology.kharkov.ua/index.php/ua/about-ua>
13. Український інститут соціальних досліджень імені О.Яременка URL: <http://www.uisr.org.ua/>
14. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/pro-nas/istoriia-tsentru>
15. Центр «Соціальний Моніторинг» URL: <https://smc.org.ua/pro-kompaniyu/>
16. Центр соціальних і маркетингових досліджень SOCIS. URL: <http://socis.kiev.ua/ua/#focus>